

mimmin jatkaa. Varsinkin jos muissakin kaupungeissa ruvetaan antamaan samanlaisia ukaaseja kun Viipurissa viime syyskuussa annettiin. Siellähän poliisin huostaan täydellisesti uskottiin työläisnaisten siveellisyys. Sanottiinhan siinä Pekosen »käskyssä» ensinnäkin, »että kaupungin puistoissa, käytävien varsille asetetuilla penkeillä usein näkee, puvuista päättäen, nuoria *työläisperheisiin* kuuluvia tyttöjä istua retkailevan samoin *työläisperheisiin* kuuluvien miesten kanssa». Tämä siis selvästi viittaa siihen, että ennen kaikkea on *työläisnaisia*, jotka tehtaasta tai jostain muusta työpaikasta tulevat työn päätyttyä iltasella mahdollisesti vetämään puiston vähän puhtaampaa ilmaa kuin tavallinen työhuoneilma on, keuhkoihinsa, poliisiin pidettävä mahdollisimman tarkoin silmällä. Sitten huomautetaan kuinka se loukkaa »niin kaupunkilaisen kun matkustajankin silmää», se työläisnaisten ja työläismiesten puistossa olo. Pekonen jatkaaakin uhkaustaan komeasti, »joten minä katson tarpeelliseksi määrätä puistossa vartiossa oleville tahi muuten siinä käveleville poliisimiehille, että kaikki sellaiset naiset joiden käyttäytymistapa ei ole sopusoinnussa yleisen hyvän käyttäytymistavan kanssa ja esiintyvät rivosti, tavalla tai toisella käskettäköön heti poistumaan puistosta». Tässä sen nyt näätte. Poliisi saa määrätä milloin häntä haluttaa jonkun naisen poistumaan puistosta. Jospa se nyt jäisikin siihen, että käskettäisi poistumaan ainoastaan puistosta, vaan kun tiedetään, että poliisit raahaavat ihmisiä poliisikamareihin ja siveysosastoihin »tarkastuksille», niin se muuttaa asian aivan toisenlaiseksi. Sitäpaitsi noissa »käskyissä» langetetaan epätavallista, »että kun tunnetusti haureellisella elämällä elelevät naiset suurin joukoin kokoontuvat iltasin kaupungin puistoihin silminnähettävällä tarkoituksella hakea miehiä seurakseen», niin antaa tämä tukea poliisin menettelylle, jospa se sattuu vaikka syyttömiinkin. Joskaan tällaisia ukaaseja ei ole vielä muissa kaupungeissa annettu (en ainakaan ole julkisuudessa huomannut) niin kyllä ne siitä huolimatta samanlaisia Pekosia kaikki poliisilaitokset ovat täynnä. Tiedetäänhän näitä väärinkäytöksiä poliisin puolelta tapahtuneen useammassa kaupungeissa ja ovat ne uudistuneetkin useammasti, joskaan ei kaikkialla, samoilta henkilöille. Vaan ei ylempien poliisiviranomaisten puolelta ole annettu mitään ehkäisevää määrystä, vaan ehkä päinvastoin, kuten Viipurissakin.

Mitäpä he välittäisivät, nehan ovat vaan »*puvusta päättäen työläisperheisiin kuuluvia tyttöjä*», ja se on sama miten heidän kanssaan menetellään. Eihän yläluokan tyttäret joudu koskaan yksin, onhan heillä aina vartiensa, vaikkapa se olisi sitten perheeseen kuuluva palvelijatar. Kyllähän herrasväki voi lähettää palvelijattaren myöhemmälläkin yksin ulos, noutamaan mahdollisesti talon neitiä kotia, vaan se olisi mahdollisuus, että herrasneiti tulisi yksin kotia myöhällä.

Niin — ehkäpä naisten itsetietoiseksi saattamisella voitaisi tämäkin epäkohta poistaa, sillä eihän kehittynyt, luokkatietoinen, tarmokas nainen alistu ainakaan vapaaehtoisesti, ilman vastaan sanomatta kaikenmoisiin määräyksiin ja »tarkastuksiin» silloin kuin hän tietää itselensä vääryyttä tehtävän. Samoin kehitys ja luokkatietoisuus estää naisia antautumasta rikoksiin ja epäsiivyyden poluille, jonka varjossa sitten syyttömätkin joutuvat kärsimään. Enempi siis valistusta tietämättömille luokkaskoillemme, siinä tunnus-sanamme.

Selda.

Harhaan johdettu pyhä viha.

Äskettäin kierteli sanomalehdissä kirjoitus nimeltä »Muotiuhereja», jossa kuvattiin miten muotihulluus on saanut aikaan sen, että lintuja surmataan vain sentähden, että saadaan niiden höyhenistä muotinaisille hatun koristeita. Kirjoituksessa »muodin uhreja» kuvaillaan miten Austra-

liassa sulkain pyydystäjät olivat sääliä surmanneet viattomia lintuja. Erästä tapahtumaa kuvaillaan seuraavasti:

»Voi! kuinka surkea se näky oli, joka esiintyi! Suon kelluvilla ruohoilla makasi 50 haikaran raatoa. Ne oli surmattu pesänsä läheisyydessä, ravintoa etsiessään nuorille poikasilleen. 50 lintua surmattu sulkakimpun vuoksi ja niiden 200 poikasta jätetty nälkään kuolemaan!»

»Poikasista oli suuri osa jo kuollut, toiset olivat nälän ahdistamina yrittäneet ryömiä ulos pesästään, pudonneet veteen ja hukkuneet. Toiset olivat henkeään heittämisillään, ravinnon puutteesta niin heikontuneina, että yrittäessään kohota hoiperrellen jaloilleen, siitä voimaponnistuksesta saivat kouristukset ja kuolivat.»

Ja kertomusta jatketaan:

»Matingley otti tästä surullisesta näytelmästä sarjan oivallisia valokuvia. Kuvissa näkyy pesiviä haikaroita, tappettujen emäin raatoja, hyljättyjä poikueita, jotka pesissään saamattomina kituen odottivat kuolemata, mutta viimeiseen saakka toivovat pelastusta ja veneen sivu soutaessa aukovat nokkaansa. Toisissa pesissä on toivottomuus jo niin vallallaan, etteivät edes liikunto, eivätkä äänet enää voi saada nääntyviä lintulapsukaisia kohottamaan rinnalle nuokahtunutta päätään.

Suuri australialainen kuvalehti julkaisi nämä valokuvat ja ne herättivät maan suurimmissa kaupungeissa mitä suurinta suuttumusta. Melbournen, Sidney, Brisbanen suuriin myymäläikkunoihin asetettiin niistä suurennuksia ja koko maassa pantiin toimeen »suuttumuskokouksia». Pääministerin puheille lähti valiokunta, jossa maan kaikki tärkeimmät tieteelliset seurat olivat edustettuina, ja pääministeri lupasi ryhtyä ponteviin toimiin, suojellakseen haikaraa entistä paremmin. Commonwealthin parlamentissa hyväksyttiin laki, joka kielsi maasta viemästä haikaran sulkia ja Australian tullilaitosta kiellettiin maahan päästämästä Uudesta Guineasta tuotuja sulkia.

Tämä ponteva hälytys vaikutti paljon laajemmaltakin, ensinnäkin kaikissa englanninkielisissä maissa. Nev-Yorkin valtiossa säädettiin ankara laki, joka kielsi haikaran metsästyksen, sulkien maahan tuonnin ja sulkien myynnin. Lontoossa ja Englannin muissa kaupungeissa kuljetettiin samoja suurennettuja valokuvia pitkin katuja »voileipämiesten» eli »sandvichmiesten» selässä, kuvien alla lyhyt selittävä kirjoitus. Kaikki Englannin lehdet kirjoittivat asiasta ja tuomitsivat ankarasti haikaran vainon. Ja hallitus lupasi valmistaa lakiehdotuksen, jossa sulkien myynti kielletään.»

Tämä kaikkiaan todistaa ihmisten hyvää sydäntä. Kun pyhä suuttumus heräsi viattomien lintujen murhaamisesta, niin minkälaiseksi se tulleneekaan nähdessään viattomia ihmislapsia jätettävän samoin kuin haikaran poikia, avuttomana nälkäkuolemaan. Mutta että tämä ylhäisön »pyhä suuttumus» ei ulotukaan eläimiä ulommaksi, sen olemme saaneet nähdä tuhansia kertoja ennen ja tuoreimmat todistukset saamme juuri samasta maasta Englannista, missä mainitaan lehtien niin voimakkaasti lintuja puoltaneen. Nyt juuri kertovat lehdet mieltä järkyttäviä kuvauksia Englannin kivihiililakon seurauksista, kivihiililakon, jonka jokaisen porvarislehdenkin täytyi tunnustaa, työväestö oli pakotettu tekemään, koska heidän palkkansa oli niin mättömän pieni, ettei he sillä voineet tulla toimeen ja kivihiilikaivosten omistajat kun eivät palkkaa muuten kohottaneet. Lakkopaikalta kerrottiin, »miten lapset saivat kouluista lippuja, joita vastaan heille annetaan leipää, maitoa ja lientä. Eräs viisivuotinen poika tuli pelastusarmeijaan ilman tuollaista osotuslippua. Kun häneltä kysyttiin, mitä hän tahtoo, kaatui hän maahan ennenkuin oli kerinnyt mitään vastata ja sangen vaikeaa oli saada häntä heräämään nälkäheikkouden aiheuttamasta tiedottomuudesta. Kaksi lasta tuli viisi osotuslippua mukanaan. Kolme nuorinta oli niin heikossa tilassa, että heidän oli täytynyt jäädä kotiin. Lapset eivät voi odottaa leipä kädessä lientä, vaan syövät ahnaasti leivän ennenkuin lientä on keritty antaa. Eräs

vaimo tuli pormestarin luo ja kysyi, mitä hänen olisi tehtävä, jos hänen miehensä tekisi totta uhkauksestaan lopettaa itsensä ja lapsensa, hän kun ei enää jaksanut katsella niitä näkkiintyneinä. Eräs lihakauppias kertoi, että muuan mies pyysi häneltä ruokaa kierreltyään puoli päivää hänen kauppansa ympärillä. Kolmeen päivään ei hän ollut perheineen syönyt mitään ja pakotti lapsensa pysymään vuoteessa, jotta ne liikkeessä ollessaan eivät nälistyisi kuoliaaksi. Panttilainastoissa seisoskelee satoja ihmisiä, muuttaaksensa rahaksi tärkeimmätkin tarve-esineensä. Useat erikoisliikkeet ovat jo kauvan olleet sulettuina, koska kellaan ei ole varaa ostaa, eikä velaksikaan uskalleta enää antaa."

Eikö nämä kuvaukset pitäisi oleman vähintään yhtä räikeitä vieläpä räikeämpiä kun lintukuvaukset. Mutta vaikka Englannin omat lehdet kertovatkin näistä tapauksista, niin ei yksikään ääni porvarispiireissä ole kohonnut pyhästä suuttumuksesta nälkään näntyvien lasten puolesta kivihiilikaivoksenomistajia vastaan, jotka ahneudessaan ovat tämän kaiken aikaan saaneet. Rahan ahneus se saattaa ihmiset julkaksi, se saattaa säälimättömästi tappaa satoja tuhansia vuosittain, ja vaikka todistetaankin suoranaiset teot mitkä tämän aiheuttaa, niin ne eivät liikuta yleisöä. Tässä vielä eräs esimerkki.

„Ranskalainen sanomalehti „Le Matin” perusti joku aika sitte yhdistyksen vastustamaan ravintoaineiden väärennyksiä. Tämän yhdistyksen perustamisen aiheuttivat ne hirtittävät tiedot, joita mainittu porvarillinen sanomalehti tilastojen avulla oli hankkinut lasten kuolevaisuuden syistä. Yksistään Parisissa kuolee vuosittain 18,000 lasta, joista 7,000 kuolee lapsikoleraan, minkä on aiheuttanut väärennetyn maidon nauttiminen. Ranskan maaseudulla kuolee saman tilaston mukaan joka vuosi 80,000 pikkulasta väärennetyn maidon aiheuttamiin tauteihin."

Tämän julman joukkolapsimurhan todistaa porvarillinen seura, ja että tämän joukkomurhan aiheuttaja aivan samoin kun lintuperheiden on rahanhimo, ja tässä ei ole kyseessä edes 50 perhettä, vaan lukemattomia. Miksi ei kuvalehdet kuvaa näitä järkyttäviä tapauksia? Miksi ei tieteelliset seurat ryhdy asian ytimeen? Miksi ei pyhä suuttumus kohoa näitä hirveitä työväenluokan lasten ja lopulta koko työväenluokan syöksemisestä nälkäkuolemaan, vastaan? Niin miksi?

Porvaristo antaa sydämensä puhua vain silloin kun se ei koske heidän luokkansa kukkaraan; sillä jos he antaisivat näiden ihmisrääkkäyksien itseensä vaikuttaa, niin silloinhan heidän olisi pakko ryhtyä taistelemaan omaa luokkajärjestelmäänsä vastaan, ja se olisi samaa kun liittyä sosiaalidemokraatteihin, ja sitä he eivät tahdo. Omista eduistaan luopuminen on vaikeata, kun on taattu toimeentulo, ja kun on tottunut elämän nautintoihin, niin kukapa niistä vapaaehtoisesti luopuisi. Porvarillisen käsitteen mukaan täytyy herraskaisten saada niin paljon suurempi palkka työstään, että siitä riittää mukavuuksiin, kun taas työmies, joka raskaamman ja vaikeimman työn tekee yhteiskunnassa, katsotaan tulevan toimeen pienellä murto-osalla. Työnantajan, pääomanomistajan katsotaan olevan oikeutettu kiskomaan työntekijöiltä mahdollisimman paljon työtä, niin pienestä palkasta että tuon työntekijän täytyy perheineen kärsiä puutetta, samaan aikaan kun työnantajan voitto kohoaa miljooniin. Ja saman järjestelmän mukaan maksetaan kunnan ja valtion työntekijöille, sekä virkamiehille. Työntekijä on siellä yhtä huonossa asemassa, sillä sama porvaristo määrää niin yksityisen kun yhteiskunnan palveluksessa olevain palkan. Ja tämä se selittää, miksi ei työläisten nälkäkuolema herätä yleisössä sitä mielenpurkausta kun herättää haikaraemien murhaaminen. Sääli-väisyys lintuja kohtaan ei koske kukkaraan, ihmislasten sääliminen vaatii uhrauksia, ja uhraukset maksaa.

Työluokan joukoissa pitäisi tämän ivanäytelmän herättää todellisen pyhän vihan koko nykyistä porvarillista jär-

jestelmää vastaan kaikkine ivanäytöksineen, sillä sääli, joka ei ulotu eläinkuntaa korkeammalle, ei ole oikeata sääliä, se on näyttelemistä. M. S.

Onko palvelijat verrattavat orjaan?

Lehdessämme n:o 7 julaistun palvelijain torstaipäivän vapausvaatimuksen johdosta on rouva Maria Furuholm Hufvudstadsbladetissa julaissut seuraavan sapekkään kirjoituksen:

Meidän orjattaret.

Lyhyt palanen Hufvudstadsbladetissa n:o 51 olleen kirjoituksen johdosta „Meidän palvelijattaret“.

Useammat hyvistä ja ajattelevista emännistä tunnustavat, että palvelijain tulisi saada säännölliset ja määrättyt vapaapäivänsä. Muutamat emännät ovat jo vuosikausia antaneet palvelijoilleen vapaahetken joka päivä ja järjestäneet taloutensa niin, että mahdollisimman vähän on tehtävää sunnuntaisin. Toiset taas antaisivat kernaasti vapautta, mutta ovat katsoneet mahdottomaksi myöntää vapautta vissinä viikon päivänä eli vissinä tuntina päivästä.

Palvelijat ovat nyt päättäneet pyytää torstai iltapäivää.

Allekirjoittanut joka on 50 vuotta hoitanut taloutta ja pitänyt palvelijoita sekä maalla että kaupungissa, uskoo että muutamia poikkeuksia lukuunottamatta voidaan suostua palvelijain vaatimuksiin.

Mutta kirjoituksessa oli yksi sana, johon minä kiinnyin, sana *orjuus*, (slaveri). Ennenkuin palvelijain piti nousta ylös klo 4 aamusin ja maalla klo 2 kun mentiin riihelle tai pellava-saunaan, kun hänen täytyi kuurata maalaamattomia lattioita öisin, kantaa vettä monta saavia päivässä, kutoa, kehrätä ja karstata joka hetki vakituisten töiden lomassa — silloin ei kukaan puhunut orjuudesta. Palvelijat söivät hyvällä ruokahallalla kuorittua maitoa, suolaisia muikkuja, perunoita ja soppalihaa. Hänellä oli punaset posket ja tyytyväinen mieli. Hän kumarsi kiittolisuudesta vastaanottaessaan palkkaansa esim. 80 mk. vuodessa ja 2 paria kotitekoisia kenkiä. Ja kun hän meni naimisiin, oli hänellä pieni varasto alusvaatteita, yksi peitto ja kaksi merenruoho tyynyä, sekä useampia paria säästettyjä nahkakentkiä ja pieni pussi rahaa vaatekirstun pohjalla.

Nämä palvelijat palvelivat usein 20—30 vuotta samassa perheessä. Niillä oli luottamus isäntäväkeensä, jotka myös antoivat arvon palvelijoilleen ja pitivät heistä.

Huonoja palvelijoita ja huonoja emäntiä on löytynyt kaikkina aikoina.

Miten on palvelijain asema nyt muuttunut orjuudeksi?

Palvelijakomitea sanoo, että kun he vertaavat asemaansa ammattityöläiseen, huomaavat he selvästi orjuutensa.

Mikä on orja?

Monet palvelijat ovat kai lukeneet „Setä Tuomon tuvan“ sekä orjuudesta Venäjällä muutama vuosikymmen sitten.

Orja tekee työtä ilman palkkaa. Hänen täytyy alistua ruumiillisen kurituksen alaiseksi. Hän kuuluu isännälleen samalla tavalla kuin hevonen tai koiri. Hänet voidaan myydä, vuokrata tai lainata toiselle isännälle. Hänet voidaan vaihtaa sen kanssa jonka isäntä määrää. Hän ei omista mitään, hän ei voi mitään säästää vanhainpäivänsä tai lapsiensa varalta. Hän ei saa koskaan jättää isäntäänsä hakeakseen uutta palkkaa. Vertaa tätä huonoimpaan, alhaiseen palkattuun ja huonosti palkattuun palvelustyttöön meidän maassa (!).

Palvelijat vertaavat itseään ammattityöläiseen.

Hyvä. Verratkaamme!

Ulkotyöläisnainen täytyy kantaa muurisavea selässään ylös 4—5 kerrokseen. Tehtaalaistyttö seisoo kaikki päivät yksitoikkoisessa hermoja järkyttävässä työssä, huonossa ilmassa ja kovaa särkevässä melussa.

Palvelijain työ on vaihtelevaa, laittaa vuoteita, siivota, pestä astioita ja laittaa ruokaa lämpöisissä huoneissa ja hyvässä ilmassa, hän saa liikuntaa ja raitista ilmaa käydessään ostoksilla ja asioilla.

Ulkotyöläisnainen ja tehtaantyttö asuvat toisen nurkassa, tai asuu heitä 6 yhdessä huoneessa, jossa he usein saavat maata vuoteella, joka on lattialla. Jos on kylmä makaavat he vaatteet päällä. Minä olen heiltä itseltä kuullut, että he elävät tavallisesti kahvilla, voitaleivillä ja sillillä, ja että he maanantaisin vievät hatun, saketin ja paremmat vaatteet panttiin, lunastaakseen ne ulos lauvantaina saatuaan viikkopalkkansa.

Palvelijalla on usein oma huone, tahi asuu hän keittiössä. Hänellä on kunnollinen vuode, hän voi polttaa herrasväkensä puita niin paljon kun hän tahtoo (?). Palvelijalla on hyvä huoneusto, ruoka ja kahvi aivan samaa kuin herrasväellä. Vähän yksinkertaisempaa siellä missä herrasväellä ei ole varaa parempaan, mutta usein on ruoka ensiluokkaista, jollaista tehtaalaiset eivät ole edes nähneet saatikka sitten maistaneet.

Ammattityöläisillä on joko isompi eli pienempi palkka, mutta hänen täytyy sillä hankkia itselleen huone, lämpö, valo, ruoka ja puhtaus.